

Josef Hyzler a Společnost pro církevní právo

Helga Turková

Ing. arch. Josef Hyzler patřil mezi dlouholeté členy Klubu Za starou Prahu. Narodil se 5. dubna 1923 v obci Mukařov u Mnichova Hradiště, v rodině koláře Josefa Hyzlera a jeho manželky Růženy, rozené Burešové. Podle tradice odvozoval rod Hieslerů, poté Hyzlerů, svůj původ od malíře Georga Hieslera, který přišel do Čech v polovině 18. století z Alsaska-Lotrinska a působil ve službách Valdštejnů na zámku Mnichovo Hradiště. Jeho potomci však zchudli, žili jako sedláci a řemeslníci. Krásná krajina na prahu Českého ráje, matčino vyprávění pověstí o místních hradech a zbytky blízkého cisterciáckého Kláštera nad Jizerou se staly jeho celoživotní inspirací.

Cestu ke studiu mu otevřelo rozhodnutí mladšího bratra Jaroslava (1927–2009) vyučit se v otcově dílně kolářem. Josef Hyzler uvažoval o průmyslové škole se stavebním oborem. A protože škola upřednostňovala adepty se stavební praxí, vyučil se v letech 1938–1940 zedníkem u firmy Šulc a Jiroušek. V roce 1940 nastoupil na čtyřletou stavitelskou školu v Mladé Boleslavi. Po maturitě pracoval v letech 1944–1945 v rámci totálního nasazení ve stavitelské firmě Soumar v Benátkách nad Jizerou. Po skončení 2. světové války studoval v letech 1945–1950 na Vysoké škole architektury při Českém vysokém učení technickém v Praze, v roce 1951 navštěvoval nástavbový semestr při ČVUT pro instruktáž pracovníků v oboru památkové péče. Jako svého spolupracovníka si ho na konci studia zvolil prof. Oldřich Stefan, tehdy vedoucí architekt obnovy areálu Anežského kláštera v Praze na Františku. Ing. arch. Hyzler se stal nakonec i jeho nástupcem a rekonstrukci kláštera sv. Anežky České věnoval celých čtrnáct let, z toho dva roky (1960–1962) byl souběžně zaměstnán jako referent na Pražském středisku památkové péče.

Od roku 1962 do roku 1992 pracoval třicet let ve Státním ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů (SÚRPMO) v Praze jako vedoucí projektant obnovy a zpracovatel průzkumu řady historických souborů – klášterů, zámků, radnic, kostelů, hradů a jiných objektů. Z jeho přečetných projektů a realizací je třeba uvést

raně gotickou hradní kapli na zámku v Horšovském Týně a zámek (nyní Městský úřad) s hradbami v Tachově, které mu pomohli dotvořit jeho přátelé, světově uznávaní sklářští umělci, manželé prof. Stanislav Libenský a akad. sochařka Jaroslava Brychtová. Dále záchranu někdejšího klášterního kostela v Pivoni na Domažlicku, kostelů v Jáchymově a ve Žluticích, kostela sv. Máří Magdaleny v Karlových Varech, zámku v Poběžovicích, úpravu renesanční radnice ve Stříbře a regeneraci poutního areálu Skalka nad Mníškem pod Brdy. Obnovoval také hradní zříceniny – Točnicku a Žebráku, Landštejna, Velhartic, Kašperku, Cornštejna, Radyně a Přimdy. Na Staroměstském náměstí v Praze objevil v domě U Kamenného zvonu zbytky velkolepého gotického průčelí. Rekonstruoval mj. hlavní schodiště před Národním muzeem v Praze, obnovil i románsko-gotický kostel sv. Vavřince na Malé Straně na koncertní síň. K jeho blízkým spolupracovníkům vedle doc. JUDr. PhDr. Dobroslava Líbala, DrSc., náleželi i ing. Jan Woletz a ing. Václav Nedvěd.

Od roku 1992, po odchodu do důchodu v téměř sedmdesáti letech, se věnoval příležitostně projekci, ale hlavně občanským aktivitám a regionální kultuře. Mohl se navrátit ke své malířské a kreslířské zálibě a připravit několik výstav svých akvarelů. Trvale byl spojen s Klubem Za starou Prahu, založeným roku 1900. Jednak svým členstvím, jednak působením v nejrůznějších funkcích, od předsedy Technické komise, přes jednatele, místopředsedu a konečně předsedu v letech 1992–1999. V roce 2000 předal PhDr. Kateřině Bečkové funkci předsedy, ale i nadále s Klubem spolupracoval jako čestný člen. Po odchodu dr. Oldřicha Hory pomáhal při organizování přednáškového cyklu Hovory o Praze. Nemělo by se dnes zapomínat na Hyzlerovy mimořádné zásluhy při obnově Anežského kláštera. Podle Doc. Dobroslava Líbala byl podíl Josefa Hyzlera na obnově rozhodující.

Mělo by být také vzpomenuo smlouvy mezi vedením Městské části Praha 1 a Klubem Za starou Prahu, kterou dojednal emeritní předseda Klubu JUDr. Oldřich Hora v roce 1994 a kterou za Klub podepsali předseda Ing. arch. Josef Hyzler a místopředseda Doc. Dr. Dobroslav Líbal, DrSc., o dalším pronájmu Juditiny věže na dobu 99 let! Tím zajistili tradiční sídlo, pronajaté již v roce 1927, ještě na dalších 75 let.

Architekt Hyzler působil také jako předseda Kruhu přátel česko-německého porozumění. Byl členem Panevropské unie Čech a Moravy. Stal se čestným občanem města Mníšek pod Brdy, čestným členem Spolku Praha-Cáchy/Aachen a v roce 2010 získal čestné občanství Městské části Praha 1. Byl v pořadí čtvrtou osobností z Prahy takto vyznamenanou.

Duchovní pomoc a pochopení v těžkostech života nalézal u Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, pro kterou plánoval úpravy kostela sv. Karla Boromejského u Nemocnice pod Petřínem. V nemocniční péči sester boromejek také ukončil 31. července 2010 své pozemské bytí. Z jeho odkazu mohla být mimo jiné v přízemí nemocnice upravena roku 2012 nová jídelna s občerstvením, která je přístupná veřejnosti.

Architekt Josef Hyzler je pohřben v rodném Mukařově u Mnichova Hradiště, u stěny kostela sv. Vavřince, naproti rodinnému hrobu rodičů a bratra Jaroslava s chotí Annou, který sám navrhl. Pomník architektu Hyzlerovi pořídily obě neteře, paní Jaroslava Eichlerová a Jana Beranová.

Závěrem příspěvku je třeba uvést, že byl obětavým členem Společnosti pro církevní právo, od jejího založení se aktivně účastnil jejího programu. Stálý údaj v tiráži Revue církevního práva – Church Law Review, vydávané od roku 1995, připomíná, že architekt Josef Hyzler byl autorem úpravy obálky Revue a také loga Společnosti pro církevní právo.

O autorce

PhDr. Helga Turková
emeritní ředitelka Knihovny Národního muzea
Václavské náměstí 68/1700
115 79 Praha 1
e-mail: helga_turkova@nm.cz

24. duben 2002: Ing. arch. Josef Hyzler hovoří při prezentaci knihy Jiřího Rajmunda Tretery *Stát a církev v České republice* v dominikánském klášteře sv. Jiljí v Praze. Zprava Josef Hyzler, Jiří Rajmund Tretera OP, Damián Němec OP.

24th April 2002: Architect Josef Hyzler speaks at the presentation of Jiří Rajmund Tretera's book *The State and Churches in the Czech Republic* in the Blackfriars Priory of St. Giles in Prague. From the right Josef Hyzler, Jiří Rajmund Tretera OP, Damián Němec OP.

Foto Antonín Krč